

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny „Słowa na czasie” klasa 3 dla uczniów z niepełnosprawnością umysłową w stopniu lekkim.

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku „Słowa na czasie” w klasie 3. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. i 3. Świat między wojnami	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy pochodzenie nazwy epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje daty graniczne epoki • wymienia nazwiska głównych myślicieli epoki • wymienia najważniejsze cechy abstrakcjonizmu, kubizmu, surrealizmu, ekspresjonizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o ważnych wydarzeniach i zjawiskach, które ukształtowały charakter międzywojnia • przedstawia poglądy Oswalda Spenglera i Zygmunta Freuda • wyjaśnia, czym charakteryzowała się architektura dwudziestolecia międzywojennego • odszukuje we wskazanych źródłach informacje dotyczące rozwoju muzyki w latach 20. i 30. XX w. i sporządza na ten temat notatkę w formie mapy myśli 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat poglądów myślicieli epoki i uzasadnia swoje zdanie • charakteryzuje życie artystyczne epoki • określa, w jaki sposób psychologia wpłynęła na literaturę międzywojnia 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia różnice w ukazywaniu świata przez ekspresjonistów, kubistów, abstrakcjonistów i surrealistów • odszukuje w różnych źródłach informacje o rozwoju muzyki w latach 20. i 30. XX w. i sporządza na ten temat notatkę

<p>4. Poezja skamandrytów</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły tomów wierszy Kazimierza Wierzyńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada, po czym można poznać, że ktoś jest szczęśliwy określa nastrój utworu wskazuje, do kogo zwraca się podmiot literacki i o czym opowiada podaje, do jakiego rodzaju liryki należy omawiany wiersz 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia tabelę wyrazami z tekstu przywołującymi barwy i nazywa kolory wyszukuje w utworze metafory wyjaśnia, czym jest przerzutnia poetycka opisuje kolorystykę i nastrój pory roku, która odzwierciedla jego typ osobowości 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Kazimierza Wierzyńskiego uzasadnia, że utwór należy do liryki bezpośredniej wyjaśnia symbolikę koloru zielonego wypisuje ze słownika frazeologicznego pięć frazeologizmów ze słowem <i>zielony</i> i wyjaśnia ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie wskazanych w wierszu metafor omawia funkcję przerzutni w utworze przypomina, w których epokach literackich w utworach pojawiały się obrazy przyrody odzwierciedlające nastrój podmiotu literackiego
<p>5. i 6. Krytyczny obraz mieszczanstwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły tomów wierszy Juliana Tuwima wypisuje z utworu nazwy czynności, które wypełniają życie mieszczan 	<ul style="list-style-type: none"> zaznacza fragmenty, w których ujawnia się podmiot literacki określa, w jakich sytuacjach przedstawieni zostali bohaterowie 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, czym jest konsumpcjonizm wskazuje sposoby zdobywania przez bohaterów informacji o świecie podkreśla w utworze wyrazy potoczne i nazywa środek stylistyczny, który tworzą podaje liczbę sylab w każdym wersie pierwszej strofy oraz zaznacza akcenty i nazywa ten rodzaj wiersza przedstawia na plakacie sposoby walki ze współczesnym konsumpcjonizmem 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada, jak młodzi artyści oceniali mieszczan krótko omawia postać Juliana Tuwima opisuje nastawienie podmiotu literackiego do postaci 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję wyrazów potocznych w utworze omawia rolę zastosowanych w tekście powtórzeń omawia metafory, za pomocą których zostali scharakteryzowani bohaterowie omawia związki utworu Juliana Tuwima z obrazem George'a Grosza
<p>7. <i>Śmierć chroni od miłości, a miłość od śmierci</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły tomów wierszy Jana Lechonia 	<ul style="list-style-type: none"> określa, w jaki sposób podmiot literacki przedstawia śmierć, a jak – miłość 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje uczucia, które dotyczą osoby mówiącej w wierszu podaje przykłady poznanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co w kontekście treści utworu oznaczają słowa: <i>Te dwie są me miłości i dwie śmierci moje</i> określa, jaka muzyka mogłaby być tłem wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Jana Lechonia odszukuje w wierszu personifikacje i omawia ich funkcje

			łącznie tematykę miłości i śmierci	– komentuje ostatni wers tekstu – używa wybranych słów do opisu emocji podmiotu literackiego	– przedstawia w ciekawej formie prezentacji (np. kolaż, piktogram lub pantomima) swoje wyobrażenia na temat śmierci i miłości
8. O poezji kobiecej	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej określa tematykę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> podaje rzeczowniki określające własne uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wyrazy, które najlepiej oddają emocje zawarte w tekście nazywa rodzaje rymów oraz wskazuje wykrzyknienie odnajduje w słowniku wyjaśnienie pojęcia <i>epigramat</i> przypomina treść wybranej lektury, której tematem jest wielka miłość 	<ul style="list-style-type: none"> gromadzi argumenty uzasadniające, że utwór jest epigramatem wyjaśnia, czego można się dowiedzieć o osobie mówiącej na podstawie utworu określa, w jaki sposób podmiot literacki opisuje swoje uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> podaje charakterystyczne cechy języka, którym posługuje się osoba mówiąca w wierszu wyjaśnia sens ostatniej linijki
9. Piszemy CV i życiorys	-zna pojęcie <i>życiorys</i> i <i>CV</i>	<ul style="list-style-type: none"> układa zdania zgodnie z kolejnością umieszczania ich w CV 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje CV zawierające podane informacje 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia życiorys odpowiednimi informacjami na temat siebie lub wymyślonej osoby 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, z jakiego powodu poeta napisał swój życiorys w sposób odbiegający od ustalonych zasad tworzenia tej formy wypowiedzi
10. Spotkanie z Awangardą Krakowską	<ul style="list-style-type: none"> przy użyciu słownika wyjaśnia termin <i>awangarda</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje przestrzeń ukazaną w tekście wskazuje środki stylistyczne, których poeta użył do opisu gmachów wymienia cechy wiersza wolnego redaguje kilkuzdaniową wypowiedź na temat jednego z wybranych cytatów 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Juliana Przybosa wymienia cechy charakterystyczne zjawisk określanych jako awangarda uzasadnia, że „Gmachy” to wiersz wolny 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o skojarzeniach, jakie wywołuje graficzne przedstawienie wiersza Juliana Przybosa

<p>11. <i>Zjesieniałe zmrocze</i>, czyli o neologizmach poetyckich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje skojarzenia do wyrazów <i>dzień</i> i <i>zmrok</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje swoje wrażenia po przeczytaniu wiersza • wynotowuje wyrazy dotyczące postaci występujących w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to jest neologizm poetycki • charakteryzuje postać opisaną w utworze • tłumaczy sens ostatniej zwrotki wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Bolesława Leśmiana • przedstawia, jak wygląda świat, w którym żyje niezwykła istota • określa, jak wygląda świat, w którym żyje <i>zjesieniałe zmrocze</i> w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję neologizmów w utworze • wyjaśnia, co symbolizuje istota, która <i>wszystko wokół tchnieniem zatruwa i gasi</i>
<p>12. i 13. Przyjaźń – uczucie, o które warto zabiegać</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Marii Dąbrowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne wyróżniki powieści i opowiadań psychologicznych • wypowiada się na temat roli przyjaźni w życiu • szuka w internecie sentencji dotyczących przyjaźni 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje w punktach kolejne etapy znajomości chłopców • charakteryzuje Karola, biorąc pod uwagę jego przemianę wewnętrzną • opowiada o planach i dążeniach Stefana • wskazuje cechy charakteru Stefana • porównuje sposób mówienia obu postaci • przedstawia swoje rozumienie podanych słów • wskazuje fragmenty, w których zostały opisane przeżycia chłopca 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Marii Dąbrowskiej • ocenia postępowanie Stefana • określa, w jaki sposób zostały przedstawione odczucia bohatera • redaguje opowiadanie o ważnym wydarzeniu związanym z bliską osobą, opisując swoje zachowanie, myśli i uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje wnioski dotyczące różnic i podobieństw w sposobie mówienia obu postaci • bierze udział w dyskusji o przyjaźni • rozważa, czy możliwa jest przyjaźń między osobami z różnych środowisk i podaje przekonujące argumenty na poparcie swojego zdania
<p>14. Wariacje na temat jazzu</p>	<p>-zna pojęcie <i>jazz</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • słucha kompozycji dwóch wybranych twórców jazzowych z lat 20. i 30. XX w. oraz współczesnych 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje nastrój utworów z lat 20. i 30. XX w. oraz współczesnych • omawia tematykę dzieł Waldemara Świerzego i Tadeusza Makowskiego • opisuje wygląd postaci, ich strojów oraz instrumentów ukazanych na obrazie Tadeusza Makowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób został przedstawiony trębacz na plakacie Waldemara Świerzego • opowiada o kompozycji obrazu i plakatu • opisuje sposób prowadzenia linii oraz kolorystykę obu dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia podobieństwa i różnice pomiędzy kompozycją, sposobem prowadzenia linii oraz kolorystyką obydwu dzieł • wskazuje podobieństwa i różnice pomiędzy wysłuchanymi utworami oraz opisuje własne wrażenia

			<ul style="list-style-type: none"> • słucha kompozycji dwóch utworów jazzowych: starszego oraz współczesnego 		
<p>15. <i>Mały szary człowiek</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście epitety określające człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia związki frazeologiczne z wyrazem <i>szary</i> i wskazuje, jakie cechy ludzi i przedmiotów są w nich uwypuklone 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaki wizerunek ludzi współczesnych został ukazany w wierszu • wskazuje powtórzenia w wierszu i określa ich funkcję • gromadzi argumenty na wskazany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega dramat <i>małego, szarego człowieka</i> • porównuje utwór Andrzeja Bursy z wierszem Juliana Tuwima „Mieszkańcy”
<p>16. Między wzorcową a użytkową normą językową</p>	<p>-wie co to jest wzorcowa i użytkowa norma językowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady sytuacji oficjalnych i nieoficjalnych, w których należy wypowiadać się zgodnie z normą wzorcową 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera odpowiednie wyrazy tak, aby wypowiedzi postaci były zgodne z normą wzorcową • korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny • zapoznaje się z hasłami słownikowymi i wyjaśnia, co oznaczają użyte kwalifikatory 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czy dana forma mieści się w normie wzorcowej, czy należy do form potocznych lub błędnych • z podanych słów tworzy poprawne związki frazeologiczne 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza tytuły publikacji, w których narrator tekstu szukał budzącej wątpliwość wyrazu i wymienia tytuły innych słowników pomocnych w takiej sytuacji
<p>17. Miłość i śmierć – siostry dwie</p>	<p>-potrafi dokonać krótkiej analizy wiersza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje nastrój wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika wyjaśnia symbolikę koloru czarnego i białego • wymienia elementy składające się na obraz poetycki • tłumaczy, kim są <i>dwie siostrzyce</i> • uzasadnia, że utwór został zbudowany na zasadzie kontrastu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia środki stylistyczne, które tworzą nastrój wiersza • wskazuje wers zawierający przesłanie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wers zawierający przesłanie utworu • wskazuje, które elementy na obrazie Edwarda Muncha mają znaczenie przenośne • opisuje obraz Edwarda Muncha

<p>18. Gdy miłość wypełnia człowieka</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Anny Świrszczyńskiej 	<ul style="list-style-type: none"> podaje imię i nazwisko pisarki dwudziestolecia międzywojennego nazywanej <i>mistrzynią poetyckich miniatur</i> 	<ul style="list-style-type: none"> układa trzy porównania z wyrażeniem <i>człowiek napełniony miłością</i> określa, kim jest podmiot literacki w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat skojarzeń i obrazów, jakie wywołuje lektura utworu tłumaczy, jak rozumie wyrażenie <i>wielkie życie</i> wyjaśnia znaczenie ostatniego wersu utworu 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje, jakimi środkami stylistycznymi został wyrażony stan emocjonalny osoby mówiącej wyraża swój sąd na temat, czy prostota i oszczędna forma utworu pomagają czy utrudniają w jego odbiorze
<p>19. Zrozumieć surrealizm...</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły powieści Borisa Viana 	<ul style="list-style-type: none"> gromadzi informacje o głównym bohaterze dzieli elementy świata przedstawionego na realistyczne i nierealistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia schemat dotyczący podróży Amadeusza wskazuje zabawne fragmenty tekstu określa cel podróży Amadeusza 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia najważniejsze założenia surrealizmu określa, jakimi prawami rządzi się opisana w utworze rzeczywistość 	<ul style="list-style-type: none"> udowadnia, że przeczytane fragmenty odwołują się do założeń surrealizmu
<p>20. Jakie tajemnice skrywa rodzinny dom?</p>	<ul style="list-style-type: none"> opisuje, co może czuć człowiek wchodzący do nieznanego pomieszczenia 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje fragmenty świadczące o tym, kim jest narrator i do kogo się zwraca nazywa uczucia Matyldy 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje za pomocą przymiotników atmosferę panującą w Zawrociu określa, co, według autorki, czuła babcia przed śmiercią 	<ul style="list-style-type: none"> gromadzi informacje o babce Aleksandrze na podstawie jej pamiętnika określa, czy dawni mieszkańcy odziedziczonego domu byli szczęśliwi nadaje fragmentom tekstu tytuły 	<ul style="list-style-type: none"> bierze udział w dyskusji na temat korzyści, jakie może czerpać młody człowiek ze spotkania z przeszłością
<p>28. Pielęgnujmy tradycje rodzinne!</p>	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o pierwszym wspomnieniu ze swojego dzieciństwa 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia postacie i zdarzenia, które autor wspomina po latach 	<ul style="list-style-type: none"> określa, w ilu miejscach mieszkał w dzieciństwie książd Jan Twardowski wyjaśnia, co dla poety oznacza wyrażenie <i>typowy dom</i> wymienia tradycje pielęgnowane w domu rodzinnym autora wspomnień 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, które z miejsc autor uznał za swój dom porównuje własne rozumienie pojęcia <i>typowy dom</i> z pojmowaniem tego wyrażenia przez Jana Twardowskiego określa rolę tradycji w swoim domu rodzinnym 	<ul style="list-style-type: none"> odszukuje w różnych źródłach relacje sławnych ludzi o ich dzieciństwie wyjaśnia, czy fragmenty autobiografii poety przynoszą odpowiedź na pytanie postawione w motcie tekstu interpretuje tytuł tekstu

				<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego <i>dom rodzinny widać, choć go nie ma</i> 	
<p>22. i 23. Bezdomność – cichy problem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia w kolejności chronologicznej nieszczęścia, które spotkały rodzinę bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje swoje skojarzenia z wyrażeniem <i>piekło na ziemi</i> • bierze udział w rozmowie o docenianiu podstawowych dóbr i wygód materialnych 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa emocje towarzyszące chłopcu od chwili tragicznego wydarzenia • wybiera rzeczowniki najlepiej określające Radka • redaguje krótką charakterystykę postaci Radka • wypisuje z utworu zwroty i wyrażenia potoczne • odszukuje w tekście fragmenty, w których zostały opisane różne reakcje ludzi na nieszczęście innych • wskazuje związki frazeologiczne odpowiadające sytuacji przedstawionej w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób nieszczęścia wpłynęły na postrzeganie świata przez chłopca • podaje swoje rozumienie opinii psychologa na temat bohatera • wyjaśnia znaczenie wypowiedzi chłopca • redaguje streszczenie omawianego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje charakterystykę postaci Radka, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną • określa funkcję użytych w artykule zwrotów i wyrażeń potocznych • rozwija podaną myśl
<p>24. Znaleźć własne miejsce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza mapę myśli związaną ze słowem <i>dom</i> oraz dotyczącą słowa <i>bezdomność</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście fragmenty, w których zostały opisane odczucia Leny wobec nowej rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, co miał na myśli Oko, mówiąc, że rodzina, do której trafiła Lena, jest <i>uszyta z kawalków</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaki typ narracji występuje w przytoczonym fragmencie • podaje powody ucieczki dziewczyny 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady panujące w domu, do którego trafiła bohaterka
<p>25. Najmniejsze cząstki wyrazu – głoski i litery</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje definicję głosek i liter 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje definicję głosek i liter • omawia podział głosek 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje głoski, którymi różnią się podane pary wyrazów i klasyfikuje te głoski ze względu na 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego ciche, niewyraźne wymawianie słów może spowodować nieporozumienia między rozmówcami 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w dialogu sytuację, w której niestaranna wymowa doprowadziła do nieporozumienia

			dźwięczność, twardość, nosowość		
26. O zjawiskach fonetycznych	- wie co to jest uproszczenie grup spółgłoskowych	• wskazuje słowa, w których zaszły uproszczenia grup spółgłoskowych i opisuje, na czym one polegają	• opisuje, na czym polegają uproszczenia grup spółgłoskowych	• wyjaśnia, czym różni się wymowa słów: <i>kod</i> i <i>grzyb</i> w podanych zdaniach	• wskazuje w podanym tekście wyrazy, których wymowa różni się od pisowni
27. Reżyser teatralny a filmowy	-zna pojęcia związane z reżyserią teatralną i filmową	• przytacza opinię reżysera na temat aktorów	• dzieli tekst Andrzeja Wajdy na logiczne części i nadaje im tytuły • wymienia różnice między filmem a teatrem • uzasadnia, podając dwa argumenty, kto ma trudniejsze zadanie do wykonania: reżyser teatralny czy filmowy	• przedstawia pogląd Andrzeja Wajdy na rolę reżysera teatralnego • wyjaśnia, na czym polega <i>naturalność kina</i> i <i>sztuczność teatru</i> • odszukuje w tekście odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule	• opisuje relację reżyser – aktor w teatrze oraz filmie
28. O wyższości teatru	• opisuje swoje wrażenia po lekturze artykułu	• opowiada, jak autor ukazuje zwyczaj chodzenia do kina oraz uczęszczania do teatru	• wyjaśnia, do jakich wniosków dochodzi Rafał Siemko, porównując kino i teatr • wynotowuje wady i zalety kina oraz teatru wspomniane w artykule • określa, czym – według Rafała Siemki – teatr konkuruje z filmem	• pisze sprawozdanie z wizyty w teatrze • tworzy listę portali internetowych poświęconych kinu i teatrowi • omawia język artykułu	• przedstawia swoje stanowisko w kwestii poruszonej przez autora artykułu i formułuje argumenty na poparcie swojego stanowiska
29. Czy warto sięgać do korzeni?	• przedstawia, jakiego zagadnienia dotyczy tekst i w jakiej kwestii nie zgadzają się bohaterowie	• wyjaśnia, w jaki sposób Janos mógłby odpowiedzieć na słowa głównego bohatera	• podaje swoje rozumienie wskazanych cytatów • gromadzi i prezentuje argumenty popierające tezę, że młodzi ludzie powinni omawiać i wystawiać tylko współczesne sztuki, oraz	• formułuje swoją opinię na temat poglądu Ulli • ocenia stwierdzenie Staffana na temat filmu i aktorstwa kinowego i ustosunkowuje się do tego twierdzenia	• wypowiada się na temat tego, jakie sztuki teatralne i filmowe wydają się ciekawsze: o tematyce historycznej czy współczesnej • podaje przykład sztuki teatralnej, o której można

			kontrargumenty przeciw temu stwierdzeniu		powiedzieć, że <i>opowiada nie tylko o królach</i>
30. Z akcentem na...	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest akcent i intonacja 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje zasady akcentowania w języku polskim • korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyrazy, w których akcent pada na 3. lub 4. sylabę od końca • przekształca zdania z czasownikami z częstkami: <i>bym, by, byśmy</i> i poprawnie akcentuje te wyrazy • wskazuje w liczebnikach sylaby akcentowane 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada podane zdanie z różną intonacją w zależności od intencji • pisze apel, w którym używa czasowników w trybie przypuszczającym • wskazuje nawiasy, w których zapisano poprawną wymowę podanych wyrazów • wskazuje w wyrazach sylaby akcentowane 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie tempo czytania i sposób intonacji są najbardziej odpowiednie dla charakteru danej wypowiedzi • wskazuje w tekście słowa, których wymowa może sprawiać trudność
31. i 32. Powtórzenie wiadomości z nauki o języku	<ul style="list-style-type: none"> • powtarza i utrwala wiadomości poznane na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w wyrazach upodobnienia fonetyczne i określa ich kierunek 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy zgodnie z normą wzorcową formy podanych wyrazów • redaguje CV wymyślonej osoby 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje podane wyrazy, poprawnie je akcentując • stosuje odpowiednią intonację w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje pięć argumentów uzasadniających, dlaczego należy przestrzegać normy językowej
33. Pamiętki przeszłości – dwudziestolecie międzywojenne	<ul style="list-style-type: none"> -podaje ramy epoki dwudziestolecie międzywojenne 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze odkrycia i wydarzenia międzywojnia 	<ul style="list-style-type: none"> • w kilku zdaniach prezentuje sylwetkę Coco Chanel • gromadzi informacje o Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze odkrycia i wydarzenia międzywojnia • w kilkunastu zdaniach prezentuje sylwetkę Coco Chanel 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rolę dekretu przyznającego prawa wyborcze kobietom
34. i 35. Powtórzenie wiadomości literackich	<ul style="list-style-type: none"> -powtarza i utrwala wiadomości poznane na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> • powtarza i utrwala wiadomości poznane na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst o charakterze nieliterackim 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o poprawność językową
36. Literatura i sztuka <i>czasów pogardy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • określa daty graniczne epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wyrażenia odnoszące się do czasów II wojny światowej, które odzwierciedlają tragizm tamtych wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, w jaki sposób Polskie Państwo Podziemne walczyło z okupantem • przedstawia, jak rozwijała się sztuka w gettach 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najważniejsze wydarzenia łączące się z datami granicznymi epoki • charakteryzuje życie Polaków pod okupacją 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę dzieł powstających w czasie II wojny światowej

<p>37. Walka w obronie ojczyzny</p>	<p>wyszukuje w słowniku znaczenie słów: <i>bój, wódz, imperium</i></p>	<p>podaje synonimy słów: <i>bój, wódz, imperium</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kim jest podmiot literacki oraz w czyim imieniu i do kogo się zwraca • cytuje odpowiednie fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w wierszu metafory i wyjaśnia, jak je rozumiesz • wskazuje w tekście powtórzenia i określ ich funkcję • nazywa na podstawie wiersza nastroje panujące wśród Polaków na początku wojny i określa, jakie były ich nadzieje 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, do jakich skojarzeń swojego pokolenia odwołuje się poeta, gdy pisze o matce i męce • uzasadnia związek zamieszczonego zdjęcia z wierszem Andrzeja Trzebińskiego
<p>38. Pamiętajmy o tych, co oddali życie za ojczyznę</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje określenia do słowa <i>kolęda</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje krótką wypowiedź na temat wydarzeń w Katyniu podczas II wojny światowej • wskazuje metafory zawarte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego podane wyrazy zostały zapisane wielką literą • opisuje nastrój wiersza • analizuje budowę zwrotek i odnajduje miejsce, w którym została zaburzona regularność konstrukcji utworu • omawia sens metafor użytych przez poetkę 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotujecie wyczerpującą wypowiedź na temat wydarzeń w Katyniu podczas II wojny światowej • wymienia środki stylistyczne, które budują nastrój w utworze
<p>39., 40., 41., 42. Arkady Fiedler „Dywizjon 303”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje pełną nazwę dywizjonu opisanego przez Arkadego Fiedlera i wyjaśnia, do jakich tradycji ona nawiązuje 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kto jest bohaterem utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na podstawie „Dywizjonu 303” oraz źródeł historycznych, w jaki sposób polscy lotnicy weszli w skład sił powietrznych Anglii • wymienia polskich dowódców jednostki • redaguje plan wydarzeń ukazanych w „Dywizjonie 303” 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, kto początkowo dowodził Dywizjonem 303 i jaką miał opinię na temat polskich żołnierzy • wyjaśnia, jakie warunki musieli spełniać kandydaci na pilotów myśliwców i podaje cechy wymienione w utworze • wskazuje, kogo autor opisuje jako <i>szare korzenie bujnych kwiatów</i> • tłumaczy, w jaki sposób Arkady Fiedler nazywa polskie i niemieckie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa stosunek narratora do relacjonowanych wydarzeń i wyjaśnia, jakie środki językowe na to wskazują • gromadzi informację na temat tego, kto jest autorem słów: <i>Nigdy w dziedzinie ludzkich konfliktów tak wielu nie zawdzięczało tak wiele tak nielicznym</i> i w jakich okolicznościach zostały

				<p>samoloty i określa, jaką rolę odgrywają w utworze te sformułowania</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje datę decydującej bitwy o Anglię i przedstawia w punktach jej przebieg 	<p>one wypowiedziane i dlaczego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, do jakich gatunków literackich nawiązuje utwór Arkadego Fiedlera i uzasadnia swoją odpowiedź
<p>43. Janusz Korczak – opiekun sierot</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w różnych źródłach informacje o Januszu Korczaku 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, o jakim wydarzeniu jest mowa w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób ujawnia się podmiot literacki i wskazuje w utworze odpowiednie miejsca • nazywa uczucia osoby mówiącej w wierszu i wyjaśnia, czym są one wywołane 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje ukazany w tekście obraz wojennej Warszawy z wyglądem dzieci • wskazuje w utworze fragmenty dotyczące Janusza Korczaka i formułuje ocenę tej postaci na podstawie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sens słów ostatniej zwrotki • charakteryzuje język, jakim posługuje się poeta • krótko omawia postać Władysława Szlengela i Janusza Korczaka tłumaczy, czemu służy zastosowany styl wypowiedzi • bierze aktywny udział w dyskusji na temat: <i>Czy warto poświęcać się dla dobra innych ludzi?</i>
<p>44., 45., 46., 47. Aleksander Kamiński „Kamienie na szaniec”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje ramy czasowe, w których rozgrywają się wydarzenia opisane w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza na planie Warszawy miejsca, w których rozgrywa się akcja utworu Aleksandra Kamińskiego • korzysta ze słownika wyrazów obcych i wyjaśnia, co oznaczają terminy <i>sabotaż</i> i <i>dywersja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • używa słów <i>sabotaż</i> i <i>dywersja</i> w krótkiej notatce dotyczącej akcji utworu • rozwija skróty: AK, SzSz, GS i omawia, czym zajmowały się poszczególne organizacje • określa, do jakiej drużyny harcerskiej należeli Rudy, Alek i Zośka • podaje przykłady umiejętności, które chłopcy zdobyli w harcerstwie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób fragment wiersza Juliusza Słowackiego „Testament mój” odnosi się do „Kamieni na szaniec” • wyjaśnia, co znaczy ostatni wers utworu • wyjaśnia, w jaki sposób rodziny, w których wychowywali się bohaterowie utworu, oraz szkoły, do których uczęszczali, wpłynęły na ukształtowanie się ich charakterów i postaw 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiedz, w jakich okolicznościach doszło do aresztowania Rudego • pisze plan poszczególnych etapów akcji pod Arsenalem • przedstawia, jakie mieli plany na przyszłość bohaterowie „Kamieni na szaniec” • tłumaczy, dlaczego fragmenty opisujące śmierć Alka i Rudego oddziałują na emocje czytelników

				<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje Rudego, Alka i Zośkę i podaje ich cechy wspólne i odmienne 	
<p>48. Tragizm pokolenia Kolumbów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje dwa rodzaje miłości, o których jest mowa w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu i do kogo się zwraca 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sens dwóch ostatnich wersów wiersza • wymienia określenia, jakimi podmiot literacki opisuje ojczyznę 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Krzysztofa Kamila Baczyńskiego • tłumaczy, przed jakimi problemami stanęli młodzi ludzie w czasie II wojny światowej i z jakimi trudnościami spotykają się jego rówieśnicy • określa, jakimi cechami odznaczał się średniowieczny rycerz i wskazuje, o których z nich jest mowa w trzeciej zwrotce tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi materiały dotyczące przedstawień tematu miłości i śmierci w literaturze, malarstwie i filmie i prezentuje te informacje w formie plakatu • ustala, czy utwór można uznać za monolog liryczny i popiera swoje zdanie argumentami • wskazuje podobieństwa między obrazem Rafaela Santiago a wierszem Krzysztofa Kamila Baczyńskiego
<p>49. Malarska wizja czasów wojny i okupacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat każdego z obrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje elementy, z których składa się kompozycja poszczególnych dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje tonację kolorystyczną zamieszczonych obrazów • wymienia elementy realistyczne i fantastyczne tworzące kompozycję Zdzisława Beksińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, co mogą symbolizować poszczególne obiekty widoczne na obrazach • proponuje tytuł, który można by nadać dziełu Zdzisława Beksińskiego • odszukuje w dostępnych źródłach wiadomości o obydwu twórcach 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie związki mogą mieć obejrzone dzieła z literaturą wojny i okupacji • wypowiada się na temat skojarzeń i odczuć wywoływanych przez elementy obu dzieł • określa, co mogą symbolizować jasne płaszczyzny w obrazie Maxa Ernsta • wyjaśnia, w jaki sposób tonacja kolorystyczna wpływa na nastrój prac

<p>50. Podanie i list motywacyjny</p>	<p>-wie jak napisać list</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne elementy wskazanych form wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy podanie oraz list motywacyjny zgodnie ze wskazówkami 	<ul style="list-style-type: none"> dostosowuje styl wypowiedzenia do wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje argumenty, aby uzasadnić prośbę wyrażoną w podaniu
<p>51. Jak ukoić ból?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły zbiorów poetyckich Tadeusza Różewicza 	<ul style="list-style-type: none"> określa, kim jest podmiot literacki i jakie wyraża uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie frazeologizmów z wyrazem <i>serce</i> tłumaczy, dlaczego w tekście powtarza się wyrażenie <i>jak dobrze</i> proponuje sposoby ukojenia bólu związanego z dramatycznymi doświadczeniami 	<ul style="list-style-type: none"> omawia krótko postać Tadeusza Różewicza porównuje obraz Arnolda Böcklina „Wojna” z dziełem Salvadora Dalego „Oblicze wojny” 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, dlaczego czasowniki <i>mogę, jestem</i> zapisano wielką literą wyjaśnia, jakie skojarzenia ze słowami <i>las, drzewo</i> i <i>serce</i> mogą mieć ludzie, którzy przeżyli wojnę
<p>52. i 53. Zachować godność ludzką w nieludzkich warunkach</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem fragment utworu Karoliny Lanckorońskiej 	<ul style="list-style-type: none"> określa rodzaj narracji prowadzonej w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy mapę miejsc, w których znajdowały się obozy koncentracyjne opowiada, jak autorka radziła sobie z więzienną rzeczywistością wskazuje fragmenty ukazujące, czym dla bohaterki była godność ludzka gromadzi argumenty do dyskusji na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Karoliny Lanckorońskiej ustala, czy bohaterkę tekstu można nazwać altruistką i uzasadnia swoją opinię przedstawia sytuację, którą autorka tekstu opisuje słowami: <i>przyszły chwile, w których przeklinałam własne uszy</i> odszukuje fragmenty, z których wynika, jakie wartości cenili SS-mani, a jakie więźniowie 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia wpływ narracji na odbiór opisywanych wydarzeń charakteryzuje styl wypowiedzi autorki aktywnie uczestniczy w dyskusji na podany temat zapisuje w zeszytcie refleksje na temat wartości wyznawanych przez SS-manów i więźniów
<p>54. i 55. <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> określa czas i miejsce akcji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o sytuacji przedstawionej na obrazie „Pożegnanie Europy” Aleksandra Sochaczewskiego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia warunki, w jakich odbywał się transport więźniów nazywa uczucia towarzyszące narratorowi podczas pierwszych dni pobytu w Rosji odszukuje fragment wyjaśniający przyczynę 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa emocje widoczne na twarzach postaci ukazanych na obrazie Aleksandra Sochaczewskiego tłumaczy słowa bohatera: <i>Zrozumiałem beznadziejność</i> 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje wnioski dotyczące tego, jakie cechy ludzkiej natury ujawniają się w trudnych sytuacjach przedstawia swoje zdanie w kwestii, czy wspólne nieszczęście zbliża ludzi

			<p>aresztowania rodziny Toczaków</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje miejsce, do którego trafiły polskie rodziny po wywiezieniu z kraju • uzupełnia tabelę informacjami na temat zachowania radzieckich strażników i polskich więźniów 	<p><i>położenia, uświadomiłem, co nas tu czeka, po co nas tu przywlekli</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • komentuje fragment wyjaśniający przyczynę aresztowania rodziny Toczaków 	<p>do siebie i dodaje im siłę, czy przeciwnie</p>
<p>56., 57, 58., 59. Miron Białoszewski „Pamiętnik z powstania warszawskiego”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje na podstawie utworu oraz innych źródeł opowiedz, jakie warunki życia panowały w Warszawie podczas powstania 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, w jaki sposób mieszkańcy Warszawy radzili sobie w wojennej rzeczywistości i podaje przykłady z utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób wypowiadają się ludzie pod wpływem emocji i jak budują wówczas swoje wypowiedzi • charakteryzuje trzech bohaterów tekstu • układa plan wydarzeń opisanych w „Pamiętnik z powstania warszawskiego” 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób Miron Białoszewski opowiada o swoich przeżyciach wojennych • określa, jakiego typu zdań jest w utworze najczęściej i jakie znaczenie dla wymowy tekstu ma długość i rodzaj wypowiedzeń wykorzystywanych przez Mirona Białoszewskiego • uzasadnia, że dzieło Mirona Białoszewskiego jest pamiętnikiem 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie możliwości zapewnia autorowi forma przekazu artystycznego jakim jest pamiętnik • omawia na podstawie tekstu wpływ tragicznych przeżyć na więzi międzyludzkie • wyjaśnia, czy utwór Białoszewskiego ma wartość dokumentalną
<p>60. Tragiczne losy bohaterów opowiadania Idy Fink</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Idy Fink 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje swoje skojarzenia z pojęciami <i>dzieciństwa</i> i <i>dojrzałości</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaj narracji prowadzonej w tekście • charakteryzuje bohaterkę przeczytanej historii • opowiada, jaki los spotkał opisanych w utworze mieszkańców miasteczka • wyjaśnia, dlaczego młody mężczyzna opuścił kryjówkę 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Idy Fink • wyjaśnia, dlaczego o prozie Idy Fink mówi się, że <i>o sprawach okropnych się nie krzyczy, a mówi szeptem</i> • uzasadnia trafność umieszczenia obrazu Andrzeja Wróblewskiego „Rozstrzelanie II” przy tekście Idy Fink 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcję zastosowanej narracji • rozważa, czy przeżycia wojenne mogą być tematem komedii

			<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia swoją opinię na temat tego, czy w trudnych chwilach lepiej przebywać w samotności, czy z bliskimi osobami 		
<p>61. Zwyczajni – niezwyčajni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia postacie występujące w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, za co autor cenił i podziwiał Zosię oraz jej męża • opisuje atmosferę panującą w domu górali • wyjaśnia, czy tekst Gustawa Holoubka mówi o bohaterach dnia codziennego 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postacie występujące w tekście • tworzy listę osób, które zasługują na miano bohatera • wymienia wartości, według których było wychowane młode pokolenie opisane w utworze • tłumaczy, jak rozumie sens podanego stwierdzenia • nadaje własny tytuł przeczytanemu fragmentowi 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy listę osób, które zasługują na miano bohatera i uzasadnia swój wybór • określa swój stosunek do wartości przekazywanych w rodzinie górali
<p>62. Jak porozumiewać się kulturalnie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie <i>etyka słowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy etycznego i nieetycznego zachowania nadawcy i odbiorcy 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie są przejawy agresji językowej • układa dialog zgodny z zasadami etyki językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego wypowiedzi postaci ukazanych na ilustracjach nie spełniają podstawowych założeń etyki słowa 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca wypowiedzi, aby były zgodne z etyką słowa
<p>63. Czy każda chwila sprzyja bohaterstwu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Krystyny Siesickiej 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, kim są bohaterowie utworu i co ich łączy • wskazuje narratora opowiadanej historii 	<ul style="list-style-type: none"> • układa chronologiczny plan wydarzeń przeczytanego tekstu • odpowiada, czym kierował się Łukasz, przyprawdzając do szkoły Stefanka 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Krystyny Siesickiej • wypowiada się na temat pomocy nieznanym • wyjaśnia sens wypowiedzi Justyny 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje charakterystykę Łukasza
<p>64. Ważne gesty</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, do jakiego gatunku należy przeczytany przez Ciebie tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak rozumie tytułowe stwierdzenie, że <i>cięcie [...] przywraca człowiekowi godność</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada, od czego zaczął swą działalność filantropijną Adam Szulca • przedstawia, jakie doświadczenia życiowe 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, co jest najważniejsze – zdaniem Adama Szulca – w zawodzie fryzjera i cytuje odpowiedni fragment jego wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje, jaka jest opinia Adama Szulca o szkołach zawodowych i ustosunkowuje się do jego stwierdzenia

			skłonili bohatera tekstu do tego, by pomagać innym	• omawia, czego przede wszystkim uczy młodych fryzjerów bohater tekstu	
65. Historia pewnego schroniska	• przedstawia historię powstania schroniska w Uciechowie	• wyraża swoje zdanie na temat projektu wirtualnej adopcji psów	• odszukuje w różnych źródłach informacje o organizacjach pomagających bezdomnym zwierzętom • tłumaczy, dlaczego Robert Bienias postanowił założyć schronisko dla zwierząt • wymienia cechy charakteru, które pomogły bohaterowi w realizacji zamierzonego celu • gromadzi informacje o najbliższym schronisku dla zwierząt	• prezentuje odpowiednie argumenty popierające projekt wirtualnej adopcji psów lub kontrargumenty • wyjaśnia, na czym polega wyjątkowość Ośrodka Pomocy dla Zwierząt Porzuconych	• opisuje wybraną organizację pomagającą bezdomnym zwierzętom
66. Czy należymy do pokolenia pilota?	• wymienia codzienne sytuacje, w których towarzyszy nam radio i telewizja	• omawia tematykę poruszaną przez dziennikarzy w podanych fragmentach artykułów	• charakteryzuje pracę w radiu i telewizji na podstawie przeczytanych tekstów	• dokonuje samooceny poprzez sprawdzenie, czy należy do <i>pokolenia pilota</i>	• przedstawia swoje rozumienie słów <i>radio to teatr wyobraźni</i> i określa, jakich cech wymaga od odbiorcy to medium
67. Stworzeni do pracy w telewizji	• określa, czego oczekuje od telewizji i wymienia kilka przyczyn, dla których korzysta z tego medium	• przedstawia, jakie tajniki pracy w telewizji zdradza prezenterka	• wyjaśnia, na czym polega telewizyjna iluzja, o której wspomina Dorota Wellman • tłumaczy, czym była akcja NR • wymienia rodzaje programów telewizyjnych, o których wspomina autorka i uzupełnia tę listę o inne popularne programy emitowane w telewizji	• rozwija w kilku zdaniach myśl: <i>Telewizja oknem na świat</i> • wybiera z podanych określeń te, które – jego zdaniem – najlepiej opisują język tekstu i uzasadnia swój wybór, przytaczając odpowiednie cytaty	• ustosunkowuje się do opinii Doroty Wellman, że telewizja powinna wypełniać misję i podaje kilka argumentów na poparcie swojego zdania • wyjaśnia, jakiego rodzaju programy telewizyjne mają – zdaniem dziennikarki – największą oglądalność

<p>68. i 69. Tworzenie i budowa wyrazów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sposób, w jaki powstają wyrazy • uzupełnia zdania wyrazami utworzonymi od podanych słów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów związanych z budową i tworzeniem wyrazów oraz rodziną wyrazów oraz podaje odpowiednie przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście wyrazy pochodzące od utworzonych bezokoliczników • tworzy wyrazy pochodne na podstawie ich opisu • wskazuje podstawy słotwórcze w rzeczownikach 	<ul style="list-style-type: none"> • szuka w tekście rzeczowników niepodzielnych słotwórczo • poprawnie zapisuje wyrazy z kłopotliwymi przyrostkami • wybiera wyraz, który różni się od pozostałych i uzasadnia swój wybór • tworzy od czasowników nazwy wykonawców czynności i podkreśla w tych słowach formanty • wymienia po dwa przykłady wyrazów należących do podanych kategorii 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje jak najwięcej wyrazów pokrewnych od dowolnego czasownika z wykorzystaniem podanych przyrostków i przedrostków
<p>70. Kulisy pracy radiowca</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia własnymi słowami, czym jest komunikat pozawerbalny 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaką rolę w zawodzie prezentera radiowego odgrywa głos 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, z jakimi rodzajami komunikacji wiąże się praca w radiu i uzasadnia odpowiedź właściwymi argumentami 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, jak prezenter radzi sobie z treścią 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, co – według Michała Dobrowolowicza – zmieniło się w pracy spikera radiowego i ocenia, czy jest to korzystna zmiana
<p>71. Jeżeli nie radio, to co</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, z którego medium korzysta częściej – z radia czy telewizji i tłumaczy, jakie są tego powody 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia swoją ocenę oferty programowej radia i telewizji 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje zawód prezentera radiowego na podstawie tekstu i przedstawia swoje zdanie na temat tego, czy taka praca wydaje się ciekawa • wypisuje z przeczytanego fragmentu cytaty ukazujące, jaką wartość ma dla Marka Niedźwieckiego praca w radiu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaką osobą jest autor tekstu i czego się można o nim domyślić • tłumaczy, do czego dziennikarz porównał pracę prezentera radiowego i ocenia trafność tego zestawienia • wyjaśnia, jak rozumie słowa: <i>radio jest lekarzem duszy, a czasem ostatnią deską ratunku</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego radio nie zniknęło w czasach telewizji i internetu i co decyduje o jego wyjątkowości • proponuje pomysły, których realizacja mogłaby sprawić, że radio stanie się atrakcyjne dla kolejnych pokoleń w świecie mediów elektronicznych

72. Wyrazy złożone	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są wyrazy złożone i jak się je tworzy 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia złożenia od zrostów • tłumaczy, czym są zestawienia 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia zdania rzeczownikami i przymiotnikami utworzonymi od podanych wyrazów i zwrotów • wskazuje w tekście wyrazy złożone i ich podstawy słotwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście dwuwyzrazowe wyrażenia, które funkcjonują jako całości znaczeniowe 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wyrazy od podanych słów
73. i 74. Powtórzenie wiadomości z nauki o języku	<ul style="list-style-type: none"> • powtarza i utrwała wiadomości 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje podanie zgodnie z zamieszczonymi informacjami 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje podstawy słotwórcze wyrazów • wskazuje temat słotwórczy i formant w wyrazach pochodnych 	<ul style="list-style-type: none"> • formuje definicję słotwórczą wyrazu pochodnego • tworzy rodziny wyrazów od słów: <i>uczyć, ręka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia związki frazeologiczne wyrazami pochodnymi utworzonymi od podanych podstaw słotwórczych
75. Pamiętki przeszłości – wojna i okupacja	<ul style="list-style-type: none"> -podaje ramy czasowe epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze odkrycia i wydarzenia z czasów II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie zgromadzonych materiałów sporządza krótką notatkę na temat Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau • wyjaśnia, jaką zagadkę kryją Góry Sowie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze odkrycia i wydarzenia z czasów II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia przydatność nowoczesnych technologii
76. i 77. Powtórzenie wiadomości literackich		<ul style="list-style-type: none"> • powtarza i utrwała wiadomości poznane na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst o charakterze nieliterackim 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o poprawność językową
78. Oblicze współczesnego świata	<ul style="list-style-type: none"> • określa daty graniczne epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zjawiska charakterystyczne dla współczesności 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest postmodernizm • wykonuje kolaż przedstawiający człowieka XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zjawiska charakterystyczne dla współczesności • podaje wydarzenia łączące się z datami granicznymi epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje ilustrowaną kronikę najważniejszych wydarzeń od zakończenia II wojny światowej do dziś
79. Wybierać własną drogę	<ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaj narracji występujący w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sytuację ukazaną we fragmencie powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego chłopak nie powiedział nauczycielowi tego, co naprawdę myślał 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, jakimi cechami odznacza się główny bohater i określa, w czym przypomina innych 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje język tekstu • wyjaśnia, czym są różnice pokoleniowe i czy dorośli mogą – Twoim

			<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, co nie podobało się nastolatкови w poprzedniej szkole 	buntowników znanych z literatury lub filmu <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego obaj rozmówcy nie mogli dojść do porozumienia i co ich dzieliło 	zdaniem – zrozumieć młodzież
80. i 81. Formatowanie i redakcja tekstu	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje wybrane typy czeionek 	<ul style="list-style-type: none"> proponuje rodzaj czeionki odpowiedni dla danej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rodzaje czeionek i wyróżnień zastosowanych w zaprezentowanej reklamie wskazuje, w jakim celu stosuje się wyróżnienia 	<ul style="list-style-type: none"> określa, jaka forma graficzna została nadana zaprezentowanym tekstom i omawia różnice między nimi podaje, w jakim celu formatuje się teksty i jak można to robić 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega korekta tekstu formatuje własny tekst określa, jak powinien być sformatowany dany tekst
82. Z wizytą w nierealnym świecie	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, które elementy fabuły odnoszą się do świata realnego 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa typ narracji odszukuje w tekście wątki fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje głównego bohatera przeczytanej historii pisze notatkę encyklopedyczną o Tralfamadorczykach dzieli elementy świata przedstawionego na tragiczne i komiczne wyjaśnia, na czym polega czarny humor wskazuje cytaty dostarczające informacji o osobie mówiącej 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada, w jakim celu autor wprowadził wątki fantastyczne do powieści o tematyce wojennej redaguje opowiadanie o przygodach bohatera, który przybył na ziemię z przyszłości przedstawia, co sądzi o sytuacji porwania przez kosmitów, która rzekomo przytrafiła się bohaterowi i uzasadnia swoje zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcję zastosowanej narracji redaguje opowiadanie o przygodach bohatera, który przybył na ziemię z przyszłości, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną przycza tytuły trzech dzieł literackich lub filmowych, w których elementy fantastyczne łączą się z rzeczywistościami i określa, czy w utworach tego typu zawsze łatwo odróżnić fantastykę od rzeczywistości
83., 84., 85., 86. Antoine de Saint-Exupéry „Mały Książę”	<ul style="list-style-type: none"> -zna ważniejsze fakty z życia A. de Saint – Exupéry’ego 	<ul style="list-style-type: none"> określa, w jakim czasie rozgrywają się wydarzenia opisane w 	<ul style="list-style-type: none"> układa plan wydarzeń opisanych w „Małym Książę” 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia, w jaki sposób zachowywały się osoby spotykane przez Małego 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady elementów realistycznych i fantastycznych zamieszczonych w

		utworze Antoine'a de Saint-Exupéry'ego	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób zachowywała się Róża i przytacza charakteryzując ją cytaty • tłumaczy, dlaczego Mały Książę opuścił swoją planetę 	<p>Księcia na kolejnych planetach</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie postawy i cechy ludzkie reprezentują poszczególne postacie • opisuje wizytę Małego Księcia na Ziemi i wyjaśnia, czego bohater dowiedział się podczas pobytu na tej planecie 	utworze Antoine'a de Saint-Exupéry'ego <ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w „Małym Księciu” cytaty, które przekazują ponadczasowe prawdy o życiu
87. Prasa a internet	-zna różne czasopisma	• omawia różnice między tradycyjną prasą a gazetami publikowanymi w internecie	• określa, czy komentarze czytelników są wiarygodnym źródłem informacji	• ustala, czy lepiej jest zaprenumerować czasopismo poświęcone swojemu hobby, czy czytać je w internecie i uzasadnia swoją odpowiedź	• podaje trzy powody, dla których w dobie rozwoju internetu ludzie czytają tradycyjne gazety
88. Czy gazety są już historią?	• wypowiada się na temat tego, czy czyta gazety/czasopisma, a jeżeli tak, to jakich treści od nich oczekuje	• podaje trzy najważniejsze – dla siebie – źródła informacji o najnowszych i najważniejszych wydarzeniach	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia argumenty, którymi autor tekstu popiera tezę postawioną w tytule • wyjaśnia, jakie elementy sprawiają, że artykuł z „Washington Post” jest – według Thomasa Baekdala – nieodpowiedni dla współczesnego czytelnika 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia formy wypowiedzi, w których ważne jest bezstronne przedstawianie faktów i obiektywny język • wyjaśnia różnicę między <i>mediami starego świata</i> a nowoczesnymi środkami przekazu na podstawie zamieszczonego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza z tekstu fragmenty, w których autor opisuje, czym powinien się charakteryzować współczesny dziennikarz • ustosunkowuje się tezy przedstawionej przez autora artykułu i wyjaśnia swoją decyzję
89. Nowe media	wyjaśnia, jakiego rodzaju informacje można przekazywać za pomocą Twittera	wyjaśnia czym różni się Twitter od innych portali społecznościowych	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakim słowem można zastąpić wyraz <i>content</i> w pierwszym zdaniu tekstu • tłumaczy, czym są <i>cytowania</i>, o których mowa w artykule • wskazuje, na czym polega przewaga mediów 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cel, w jakim dziennikarze korzystają z mediów społecznościowych – wymienia zalety i wady tweetów • charakteryzuje medium typu <i>real time web</i> i podaje przykład takiego medium, inny niż opisany w tekście 	• sporządza słowniczek najważniejszych terminów związanych z mediami społecznościowymi na podstawie przytoczonego tekstu i dostępnych źródeł

			społecznościowych nad tradycyjnymi	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia różnicę między serwisem społecznościowym a medium społecznościowym 	
<p>90. Świat białych i czarnych ludzi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Doris Lessing 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy świata przedstawionego w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rasizm</i>, <i>nacjonalizm</i>, <i>ksenofobia</i> • omawia elementy świata przedstawionego w powieści • odszukuje w utworze fragmenty charakteryzujące pana Macintosha • wymienia przyczyny samotności Tomka Clarke'a • wskazuje różnice między światem białych i czarnych ukazanym w przeczytanym fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Doris Lessing • wyjaśnia znaczenie podanych metafor • ocenia postawę i zachowanie pana Macintosha • określa, w jaki sposób pisarka wypowiada się o rasizmie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, do czego zostało porównane w tekście ludzkie życie, przytaczając odpowiednie argumenty • aktywnie uczestniczy w dyskusji dotyczącej tolerancji
<p>88. i 89. Chanukowe dzieło</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak rozumie podane przysłowia 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest narrator utworu i popiera swoją odpowiedź właściwymi cytatami • opowiada, w jaki sposób rabin wychowywał swoje dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje plan wydarzeń w formie zdań pojedynczych, dotyczący historii opowiedzianej przez ojca • odszukuje w utworze fragmenty ukazujące zasady religii żydowskiej • omawia znaczenie zwrotu <i>prawić komuś kazania</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego obchodzi się święto Chanuki • pisze opowiadanie na temat: <i>Cuda zdarzają się codziennie...</i>, przedstawiając argumenty na poparcie lub obalenie tezy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego wyrazy <i>matka</i> oraz <i>ojciec</i> pisane są w opowieści wielką literą • tłumaczy, dlaczego obchodzi się święto Chanuki • podaje przykład znanej sobie gry, która mogłaby być wspólną zabawą w jego przyszłej rodzinie i uzasadnia swój wybór

<p>92. W kręgu mody językowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika poprawnej polszczyzny określa znaczenie podanych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy wyrazy modne z ich synonimami oraz uzupełnia zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w wypowiedzi wyrazy modne, będące synonimami podanych słów • wyszukuje w tekście szablony językowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wypowiedzi, w których szablony sformułowania nie są przejawem mody językowej, lecz ułatwiają skuteczną i kulturalną komunikację 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega zjawisko mody językowej • przekształca wypowiedzi tak, aby uniknąć modnych sformułowań • omawia rodzaje szablonów językowych • redaguje list oficjalny, wykorzystując podane schematy językowe, i dba o właściwy układ graficzny pisma
<p>93. W skrócie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia tekst brakującymi kropkami • łączy nazwy z odpowiednimi skrótowcami 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje słowa, które występują w zdaniu w skróconej formie • sprawdza w słowniku poprawność zapisu skrótów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady pisowni i odmiany skrótów oraz skrótowców • dzieli skrótowce na odmienne i nieodmienne • przyporządkowuje odpowiednim nazwom poszczególne skrótowce 	<ul style="list-style-type: none"> • notuje pod tekstem skróty podkreślonych wyrazów i wyrażeń 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje krótkie sprawozdanie ze spotkania z wykorzystaniem skrótów występujących w ogłoszeniu • układa zdania z utworzonymi skrótowcami w podanej formie
<p>94. Jak unikać błędów słowotwórczych?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawnie rzeczowniki od podanych słów 	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z komentarzami dotyczącymi błędów słowotwórczych 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia hasła reklamowe odpowiednimi formami utworzonych słów • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie podanych formantów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w każdej parze przedrostek, którego nie można połączyć z podanym wyrazem 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób uniknąć błędów słowotwórczych • poprawia zaznaczone błędy słowotwórcze
<p>95. Polska literatura i sztuka po II wojnie światowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> -podaje czas trwania epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze etapy rozwoju dwudziestowiecznej literatury polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o warunkach, w jakich tworzyli polscy pisarze po zakończeniu II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje zagadnienia, które znajdowały się w kręgu rozważań Leszka Kołakowskiego i księdza Józefa Tischnera 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w dostępnych źródłach przykłady polskiej architektury postmodernistycznej i wskazuje, które budowle podobają mu się najbardziej

<p>96. Poeta jako strażnik pamięci narodowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje nastroj utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sytuację ukazaną w wierszu • odszukuje w wierszu fragmenty, w których ujawnia się podmiot literacki • określa, kim jest osoba mówiąca 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaka relacja łączy osobę mówiącą i pozostałe postacie z adresatem wiersza • proponuje słowa, jakimi można określić osobę, która skrzywdziła • wymienia zarzuty, jakie podmiot literacki stawia adresatowi utworu • wskazuje w wierszu część opisową i część refleksyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, przed czym ostrzega adresata osoba mówiąca • charakteryzuje tematykę części opisowej i części refleksyjnej • podaje sformułowanie, które zostało zastąpione eufemizmem 	<ul style="list-style-type: none"> • rozważa, czy przesłanie utworu ma charakter uniwersalny i uzasadnia swoje zdanie • podaje na podstawie dostępnych źródeł okoliczności powstania wiersza
<p>97. Testament poetycki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły tomów poetyckich Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę fragmentów pieśni • wskazuje, kto jest podmiotem literackim w „Pieśni III” i adresatem „Pieśni X” 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły poszczególnym pieśniom • wypisuje z „Pieśni III” słownictwo dotyczące miłości • tłumaczy sens słów: <i>Jesteśmy w pół drogi</i> • analizuje budowę tekstów (rymy, rytm, sposób podziału na zwrotki) • redaguje kilkuzdaniową wypowiedź o roli nadziei na przyszłość w życiu każdego człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zadania, jakie poeta wyznacza sobie i swojej poezji w „Pieśni X” • ocenia sposób opisanie uczucia przez poetę w „Pieśni III” • podaje, do jakiego gatunku literackiego należą omawiane utwory • ocenia, czy tytuł cyklu jest odpowiedni • uzasadnia, że cykl „Pieśni” jest poetyckim testamentem twórcy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcje pytań zastosowanych w „Pieśni III” • krótko charakteryzuje postać Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego • wypowiada się na temat nagrania Marka Grechuty „Ocalić od zapomnienia”
<p>98. Która Nike jest nam bliższa?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika redaguje notatkę na temat bogini Nike 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, czym różni się Nike z utworu Zbigniewa Herberta od mitologicznego wyobrażenia tej bogini • wskazuje, za pomocą jakiego koloru 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, która z rzeźb lepiej oddaje wahanie, a która – pewność 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czemu służy przeciwstawienie <i>otwarta pierś – zamknięte oczy</i> w ostatniej zwrotce • tłumaczy, w jaki sposób poeta wykorzystuje symbole mitologiczne

			<p>przedstawiony został krajobraz wojenny i podaje swoje skojarzenia z tą barwą</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje w kilku zdaniach sytuację młodego żołnierza 		
<p>99. Niebezpieczeństwa w sieci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat obu zaprezentowanych tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • wylicza elementy strony internetowej budzące podejrzenia bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sposoby, które mogą uchronić przed oszustami pojawiającymi się w sieci • uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Jak powinni byli się zachować Gogel i przyjaciele, gdy odkryli nieuczciwych użytkowników sieci?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, które medium – prasa czy internet – ze względu na swoje właściwości ułatwia popełnianie przestępstw • wskazuje, co mają ze sobą wspólnego postacie występujące w przeczytanych fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego obecnie bardzo popularne są śledztwa dziennikarskie
<p>100. Nowe i stare słowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje powody tworzenia nowych słów oraz wychodzenia z użycia pewnych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje neologizmy występujące we fragmencie wiersza i wyjaśnia ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podstawy słowotwórcze wymienionych neologizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • układa z podanych słów wyrażenia, które niedawno były neologizmami frazeologicznymi i uzupełnia nimi zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje współczesne znaczenia wymienionych archaizmów
<p>101. Jaka jest nasza codzienność?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, co jest tematem wiersza Wisławy Szymborskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje inny tytuł utworu i uzasadnij swój wybór 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze codzienne czynności współczesnego człowieka na podstawie opisu jednego dnia ze swojego życia oraz informacji uzyskanych od starszej osoby na temat jej dnia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób podmiot literacki ocenia współczesny świat • wskazuje w utworze elementy, które reprezentują przeszłość • interpretuje słowa: <i>A my na piątym biegu / i – odpukać – zdrowi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaki stosunek ma do przeszłości osoba mówiąca • bierze udział w dyskusji, czy zgadza się z diagnozą zawartą w wierszu: <i>A my na piątym biegu / i – odpukać – zdrowi</i> i podaje argumenty na poparcie swojego zdania

<p>102. Co nam przyniesie przyszłość?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika podaje znaczenie terminu <i>futurologia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, w jaki sposób działały psychemikalia 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika • nazywa emocje bohatera tekstu po obudzeniu się w nowej, obcej rzeczywistości • wypisuje z utworu neologizmy służące uwiarygodnieniu przedstawionych wydarzeń • opisuje wizję przyszłości ukazaną przez Stanisława Lema 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Stanisława Lema • udowadnia, że utwór „Kongres futurologiczny” to opowiadanie fantastycznonaukowe • określa, jakich umiejętności wymaga praca futurologa 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w tekście środki artystyczne służące stylizacji • pisze krótki tekst, w którym przedstawia swoją wizję przyszłości • wyjaśnia znaczenie neologizmów tam, gdzie jest to możliwe
<p>103. Nie patrzeć w przyszłość</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bierze udział w rozmowie o tym, co oznaczają dla niego słowa <i>dom</i>, <i>zadomowienie</i>, <i>zakorzenie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje tematykę przeczytanego fragmentu • odczytuje główną myśl tekstu i przytacza cytaty na poparcie swojej odpowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, gdzie przebywa bohaterka tekstu i w jakim celu mogła przybyć do tego miejsca • wskazuje fragmenty mówiące o różnorodności i wielokulturowości poznawanej przez nią okolicy • określa, w jakich miejscach Dominika poczuła się swojsko i dlaczego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czy postępowanie bohaterki w nowym miejscu jest typowe dla turystów, czy raczej mieszkańców danego miejsca 	<ul style="list-style-type: none"> • cytuje fragmenty mówiące o ojczyźnie i tęsknocie za nią i wyjaśnia, jak je rozumie • bierze udział w dyskusji na temat różnych sposobów na szczęśliwe życie
<p>104. i 105. Przyszłość bez wyboru</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym charakteryzuje się społeczeństwo opisane w tekście oraz co ma zapewniać ludziom pokój i porządek 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje tabelę, w której zapisuje symbole, cechy i zawody przypisane do każdej z frakcji opisanej w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób słowa: <i>przede wszystkim jesteśmy członkami frakcji, dopiero potem należymy do rodziny</i> wpływają na życie społeczeństwa przedstawionego we fragmencie • przedstawia, jaki obraz dorosłego życia staje przed 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czy wspólnie młodzi ludzie mają możliwość wyboru własnej drogi życiowej i jak było z takimi wyborami w dawnych czasach • ocenia, czy sytuacja ukazana we fragmencie stanowi potwierdzenie, czy też zaprzeczenie idei 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje, do jakiego gatunku literatury popularnej można zaliczyć powieść Veroniki Roth i wskazuje cechy tekstu, które to potwierdzają • wciela się w członka jednej z frakcji opisanych w tekście i uzasadnia swój wybór

			oczyma bohaterki oraz jakiego wyboru dokonuje i jak to o niej świadczy	wyłoszonej przez jednego z bohaterów: <i>Każdy człowiek ma prawo wybrać własną drogę przez świat</i> i uzasadnia swoją odpowiedź <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia wnioski płynące z zestawienia informacji o frakcjach opisanych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje jako człowiek wybranej frakcji swoją propozycję rozwiązania jednego z problemów współczesnego świata • porównuje nastolatków opisanych w powieści ze swoimi rówieśnikami • wyjaśnia, dlaczego poczucie przynależności do określonej grupy może być ważne w życiu
106. i 107. Słowo słowu nierówne	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne oraz podaje ich przykłady 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje wyrazy bliskoznaczne oraz przeciwstawne do wskazanych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • przeredagowuje tekst, aby uniknąć powtórzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje przyrostki do podanych wyrazów, aby powstały antonimy • uzupełnia wypowiedzi postaci synonimami podanych wyrazów modnych 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje rzeczowniki do przymiotników, tworząc wyrażenia • wyjaśnia podany żart językowy • tworzy wskazane formy czasowników, a następnie uzasadnia, dlaczego każdy z otrzymanych wyrazów jest homonimem
108. i 109. Powtórzenie wiadomości z nauki o języku	<ul style="list-style-type: none"> • powtarza i utrwała wiadomości poznane na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i charakteryzuje rodzaje czcionek 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, które elementy tekstu najczęściej wyróżnia się za pomocą: kursywy, boldu, wersalików, zmiany koloru czcionki lub tła • określa zasady formatowania szkolnej pracy pisemnej, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji i przepisu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyraz modny lub wyrażenie modne spośród podanych 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy skrótowce od poszczególnych nazw • używa właściwej formy czasownika w zdaniach, w których podmiotem jest skrótowiec
110. Na tropie zabójcy	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Agathy Christie 	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza przynajmniej jedno nazwisko słynnego detektywa 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaj narracji prowadzonej w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Agathy Christie 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w tekście trzy motywy typowe dla powieści kryminalnej

		<p>występującego w literaturze lub filmie i podaje charakterystyczne cechy oraz znaki rozpoznawcze tej postaci</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zdolności, jakie powinien posiadać dobry detektyw 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co o swojej rozmówczyni myślał inspektor Curry podczas spotkania w holu charakteryzuje pannę Marple, podkreślając cechy jej osobowości, które pozwoliły bohaterce rozwiązać zagadkę morderstwa zapisuje w punktach plan, jaki ułożył Lewis Serrocold, aby nie wykryto, że to on jest zabójcą 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada, w jaki sposób panna Marple odkryła mordercę Christiana Gulbrandsena tłumaczy, jaką rolę w przedsięwzięciu odegrał Edgar Lawson 	
<p>111. Co nas fascynuje w powieściach grozy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Deana Koontza wyjaśnia, kim jest bohater powieści 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy, które w filmach lub książkach mogą budzić lęk 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak zawód bohatera może wpływać na sposób postrzegania świata opisuje, jak wyglądało życie Dominicka, gdy zaczął lunatykować określa, czym bohater próbował wytłumaczyć swój stan i o jakich cechach charakteru postaci to świadczy odnajduje w tekście informacje dotyczące uczuć mężczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje postać Deana Koontza omawia, jak zmieniały się emocje bohatera wraz z rozwojem wydarzeń na podstawie słownika symboli tłumaczy, jaką rolę odgrywa w powieści księżyc wskazuje w utworze typowe cechy thrillera uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Czy ludzie lubią się bać?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa, dzięki czemu autor uzyskał nastrój niepokoju w utworze bierze aktywny udział w dyskusji na temat: <i>Czy ludzie lubią się bać?</i> wskazuje cechy thrillera w tekście Koontza i przytoczonym fragmencie powieści Michelle Paver analizuje kadr z filmu grozy
<p>112. Co to znaczy <i>usychać z miłości</i>?</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje imiona postaci z tekstu oraz krótko charakteryzuje wybrane osoby 	<ul style="list-style-type: none"> określa tematykę utworu na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie zwrotu <i>usychać z miłości</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ustala, jaką tematykę powinny podejmować książki dla nastolatków odszukuje we fragmencie wskazówki pozwalające 	<ul style="list-style-type: none"> krótko charakteryzuje każdą z postaci wymienia oznaki stanu, który można określić <i>usychaniem z miłości</i> 	<ul style="list-style-type: none"> podaje związki frazeologiczne mówiące o miłości i dzieli je na wyrażenia, zwroty i frazy bierze aktywny udział w przygotowaniu

			ustalić miejsce i czas akcji powieści <ul style="list-style-type: none"> • przytacza opinie bohaterów o szesnastowiecznej historii miłosnej • tłumaczy, jaką wartość stanowi miłość dla bohaterów opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi argumenty potwierdzające, że utwór Marty Fox można uznać za współczesną powieść obyczajową 	inscenizacji wybranego fragmentu książki należącej do literatury młodzieżowej
113. Świadectwa współczesności – powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze odkrycia i wydarzenia współczesności 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady sztuki XX i XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje notatkę na temat rozwoju technologii informacyjnej • układa wyjaśnienie haseł zapisanych w krzyżówce 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze odkrycia i wydarzenia współczesności • prezentuje charakterystyczne tendencje w sztuce XX i XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, do czego służą: <i>drukarka 3D, dron, Google Glass, kindle, Oculus Rift</i>
114. i 115. Powtórzenie wiadomości literackich		<ul style="list-style-type: none"> • powtarza i utrwala wiadomości poznane na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst o charakterze nieliterackim 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o poprawność językową
116. Trudna sztuka wyboru	-opowiada o swoim trudnym wyborze	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, przed jakimi wyborami stanęli przedstawieni bohaterowie 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera z podanych utworów trzech innych bohaterów, którzy również dokonują wyborów, i omawia podjęte przez nich decyzje 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, który z wyborów przedstawionych na osi wydaje się najtrudniejszy, i uzasadnia swoją opinię 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia słuszność twierdzenia, że człowiek codziennie staje przed różnymi wyborami
117. Konsekwencje wyboru	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Bóg ukarał pierwszych ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie mogą być pozytywne i negatywne konsekwencje ludzkiej ciekawości oraz dążenia do wiedzy 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie były konsekwencje zakazanego czynu dla kobiety i mężczyzny i dlaczego były różne • tłumaczy, czego symbolem jest w przypowieści nagość, a czego – wąż 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia swoją opinię na temat tego, czy kobieta i mężczyzna dokonali świadomego wyboru, czy też popełnili błąd • tłumaczy, czy powodowani ciekawością i uzasadnia swoją opinię 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego pierwsi ludzie zdecydowali się zaspokoić ciekawość zamiast zachować posłuszeństwo • prezentuje swoje zdanie na temat tego, czy wiedza jest cenniejsza od przestrzegania zakazów

<p>118. W niewoli miłości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o dylemacie, przed którym stanął Odyseusz 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z każdego z możliwych wyborów stojących przed Odyseuszem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego miłość jest tak wielką siłą w życiu człowieka, w dużym stopniu wpływającą na jego losy • ustala, czy Odyseusz faktycznie był na wyspie gościem i jak długo przebywał u nimfy Kalipso • określa, o czym myśli i marzy bohater oraz jak to o nim świadczy i jakimi cechami charakteru się wykazuje 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia swoje zdanie na temat tego, czy uczucie może uczynić człowieka lepszym i szlachetniejszym i • uzasadnia swoją odpowiedź tłumaczy, dlaczego nimfie Kalipso nie udało się zdobyć serca Odyseusza 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje swoją opinię na temat tego, czy do miłości można kogoś nakłonić
<p>119. Współczesne formy porozumiewania się</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, na czym polega specyfika SMS-a i czatu 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze e-maile zgodnie z zasadami tworzenia tej formy wypowiedzi • wyjaśnia, czym jest blog i jak się powinno go prowadzić 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze krótki komentarz na temat wybranego internetowego dziennika znanej osoby • redaguje SMS-a na wskazany temat • pisze tekst e-maila będący odpowiedzią na podaną wiadomość 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje sformułowania, które mogłyby się znaleźć w e-mailu do wychowawczyni ze szkoły podstawowej dotyczącym spotkania klasowego 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca wypowiedzi zamieszczone na czacie na język ogólny • przyporządkowuje skróty internetowe do odpowiednich sformułowań
<p>120. Grzecznie w internecie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest netykieta 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co robić, aby przestrzegać jej zasad 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady netykiety, które zostały złamane przez osoby wypowiadające się na forum 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje odpowiednie fragmenty postów, w których została naruszona netykieta 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy odpowiedź do wiadomości zamieszczonej na forum internetowym
<p>121. Nowy gatunek – powieść w listach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sposoby i okoliczności sprzyjające wyrażaniu swoich uczuć drugiej osobie 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje obraz bohaterów wyłaniający się z listów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cytaty dotyczące postępowania Julii i Saint-Preux • odszukuje fragmenty określające, jak miłość wpłynęła na zakochanych 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Jeana-Jacques'a Rousseau • określa sposób wypowiadania się postaci • pisze list do bliskiej osoby, w którym jako motto 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia decyzję, którą podjęli bohaterowie • redaguje opowiadanie o dalszych losach zakochanych, przenosząc ich w czasy współczesne, a także dbając w pracy o

			<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada, przed jakim wyborem stanęli bohaterowie • redaguje opowiadanie o dalszych losach zakochanych, przenosząc ich w czasy współczesne 	wykorzysta jeden z podanych cytatów	poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną
122. Wieczna tęsknota	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kogo lub czego brakowałyby najbardziej podczas długotrwałego przebywania za granicą i jakie byłyby powody tęsknoty 	– określa, jaki obraz relacji podmiotu literackiego z matką wylania się z tekstu i porównuje swoje ustalenia z informacjami zawartymi w <i>Warto wiedzieć</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście porównanie i określa, kogo ono charakteryzuje oraz jak je rozumie 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, czym są sztandary wymienione w drugiej zwrotce i jaki stosunek ma do nich poeta • przedstawia, z jakiego powodu osoba mówiąca nie może spotkać się z matką i wskazuje strofy, w których tłumaczy, dlaczego nie powróci do domu rodzinnego 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, do jakich wydarzeń historycznych nawiązuje wiersz Juliusza Słowackiego i które fragmenty o tym świadczą • ocenia postępowanie podmiotu literackiego i dokonany przez niego wybór, a także uzasadnia swój sąd
123. Media wokół nas	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie miejsce zajmują media w codzienności 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pozytywne i negatywne oblicza mediów 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, czy utożsamianie wirtualnej rzeczywistości ze światem realnym jest groźne i podaje odpowiednie argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje swoją opinię na temat tego, które z przedstawionych cech mediów uważa za najbardziej niebezpieczne dla młodych użytkowników i uzasadnia swoją odpowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na podstawie własnego doświadczenia, w jaki sposób środki masowego przekazu manipulują odbiorcą
124. Jak internet wpływa na nasz mózg?	<ul style="list-style-type: none"> • podaje zalety i wady internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co skłoniło autora Nicholasa Carra do podjęcia badań nad wpływem internetu na myślenie człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia pięć najważniejszych wynalazków w historii ludzkości i krótko uzasadnia swój wybór 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, na czym polega plastyczność mózgu i jaki ma związek z ewolucją • wyjaśnia na podstawie informacji zawartych w artykule, w jaki sposób internet wpłynął na funkcjonowanie ludzkiego mózgu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, jak przebiega proces komunikacji podczas czytania książki oraz przeglądania strony internetowej i wskazuje najważniejsze różnice • nadaje podrozdziałom tekstu inne podtytuły

<p>125. Kroczyć obroną ścieżką</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, z jakiego powodu bohaterka staje przed wymiarem sprawiedliwości 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, które hasło pozytywistyczne najlepiej ilustruje postępowanie Joanny i uzasadnia swoją odpowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa emocje, których kobieta doświadczyła w sądzie 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego bohaterka noweli mimo otrzymania kary nie odczuwała skruchy • wymienia po trzy cechy charakteru Joanny i Mieczysława • przedstawia wybory, jakich musieli dokonać bohaterowie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje trzy przykłady archaizmów występujących w noweli Orzeszkowej i wyjaśnia ich znaczenie • proponuje własny tytuł zamieszczonego fragmentu
<p>126. Trudne decyzje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje w zeszycie podane punkty planu w kolejności chronologicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest narrator i jaki ma stosunek do opisywanych wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, jakie życie wiódł pan Davranche, a jakie – stryj Juliusz 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wartości, które były najważniejsze dla rodziny Davranche'ów • wyjaśnia, przed jakim wyborem stanął mąż pani Davranche i co wpłynęło na jego decyzję 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postępowanie państwa Davranche'ów wobec Juliusza
<p>127. Zamęt, chaos, nieporozumienie... – co oznacza dziś <i>wieża Babel</i>?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z biblijną historią o wieży Babel i wyjaśnia, co symbolizowała ta budowla 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obraz Pietera Bruegla 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na podstawie słownika, jakie jest współczesne znaczenie wyrażenia <i>wieża Babel</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada starotestamentową opowieść o wieży Babel 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób Jerzy Duda-Gracz nawiązuje do obrazu „Wieża Babel”
<p>128. Kiedy marzenia nie zostają spełnione...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o życiu, jakie wiódł Biff 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia marzenia Biffa • przedstawia swoje zdanie na temat tego, czy szczęście wymaga poświęceń 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje rzeczowniki najtrafniej charakteryzujące postacie dramatu • określa, czy bracia są zadowoleni ze swojego losu i uzasadnia swoją odpowiedź • podaje przyczyny rezygnacji Biffa z marzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Arthura Millera • ocenia, jak rezygnacja Biffa z marzeń wpływa na osąd tego bohatera • odnosi się do podanych słów postaci, a następnie tłumaczy, czym jest dla niego przyszłość 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy „Kodeks szczęśliwego człowieka”, składający się co najmniej z dziewięciu punktów

<p>129. Stosownie do okoliczności</p>	<ul style="list-style-type: none"> dzieli wyrazy na nacechowane dodatnio, ujemnie oraz neutralne 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady wyrazów neutralnych ekspresywnie i nacechowanych ekspresywnie 	<ul style="list-style-type: none"> określa, w jakim celu używa się wyrazów nacechowanych stosuje eufemizmy we wskazanych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> określa, czy słownictwo użyte w wypowiedziach postaci jest stosowne do sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca zdania tak, aby ich styl odpowiadał okolicznościom i odbiorcy
<p>130. Mówimy różnie</p>	<ul style="list-style-type: none"> porównuje zdania o takiej samej treści i wskazuje wyrazy, którymi się różnią 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje słowa o charakterze powszechnym 	<ul style="list-style-type: none"> wypisuje z zamieszczonego fragmentu wiersza gwarowe odpowiedniki wymienionych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> układa krótki dialog przy użyciu podanego słownictwa gwarowego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wyrazy gwarowe i zdania, w których wyrazy gwarowe nie odpowiadają charakterowi wypowiedzi
<p>131. Ponieważ jestem</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje jak najwięcej skojarzeń ze słowami <i>noc</i> oraz <i>dzień</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa temat wiersza i wyjaśnia, w jakiej sytuacji znajduje się osoba mówiąca 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, do kogo zwraca się w utworze podmiot literacki wymienia obrazy i skojarzenia ukazujące w tekście życie ludzkie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę czasu w wierszu Stanisława Barańczaka odnajduje w utworze przykłady przerzutni poetyckiej i wyjaśnia, jaką funkcję pełni ten środek stylistyczny w przywołanych fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia, o jakich rozterkach współczesnego człowieka jest mowa w tekście wymienia sytuacje sprzyjające rozmyśleniom na temat życia, śmierci i miejsca człowieka w świecie komentuje fragment: <i>nie myśl, że nie jestem w stanie / wierzyć, żeś jest. W to nie wierz: jestem</i>
<p>132. Samotność – cicha lokatorka życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Krystyny Kofy 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Krystyny Kofy przedstawia wybory, których dokonała bohaterka tekstu określa problematykę przeczytanego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje Bognę wyjaśnia, jaką decyzję podjęła Bogna podczas spotkania z dawną sąsiadką i dlaczego tak zrobiła podaje, gdzie obecnie dziewczyna odwiedza rodziców 	<ul style="list-style-type: none"> krótko charakteryzuje postać Krystyny Kofy rozważa, jakie ograniczenia nakłada na nas rodzina, a jakie ważne wartości dzięki niej otrzymujemy 	<ul style="list-style-type: none"> omawia, w jaki sposób zdrobnienia wpływają na sposób narracji pisze wypracowanie, którego mottem będą słowa księdza Jana Twardowskiego: <i>Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą...</i>, dbając o poprawność językową,

			<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego współcześnie tak wielu ludzi wybiera samotność 		ortograficzną i interpunkcyjną
<p>133. Być na <i>nie</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza w słowniku, co to znaczy być asertywnym 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sytuacje, w których bohater odmawia innym ludziom 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czy w każdej z nich zachowanie Felixa należy ocenić tak samo i jak można by postąpić w niektórych przypadkach 	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada, jakie – według niego – wydarzenia z wcześniejszego życia Felixa mogły wpłynąć na jego postawę i nastawienie do innych 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy bohatera można nazwać asertywnym i podaje odpowiednie argumenty • tłumaczy, jak bohater komiksu rozumie wolność i szczęście
<p>134. W dobrym stylu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, od czego zależy posługiwanie się danym stylem 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, jakie są wyznaczniki danego stylu • wymienia wyznaczniki dobrego stylu 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje podane słownictwo do odpowiedniego stylu • określa styl poszczególnych wypowiedzi i podaje przynajmniej jedną cechę charakteryzującą język każdej z nich 	<ul style="list-style-type: none"> • zastępuje potoczne związki frazeologiczne sformułowaniami z języka ogólnego • stosuje synonimy, aby uniknąć powtarzania tych samych czasowników w zdaniu złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia i porównuje znaczenie podanych par wyrazów
<p>135. Jak unikać błędów słownikowych?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega błąd słownikowy 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje sposoby unikania błędów słownikowych 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy po jednym zdaniu z podanych szeregów słów i w każdym zestawie wskazuje wyraz, którego użycie w tworzonych wypowiedzeniach byłoby błędem 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje w zeszycie po jednym zdaniu z czterema słowami wybranymi spośród wymienionych wyrazów zgodnie z ich znaczeniem • odczytuje w słowniku poprawnej polszczyzny, jakimi rzeczownikami lub przymiotnikami nie należy zastępować podanych słów 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje wyrazy do właściwych wyjaśnień i układa zdania z wybraną parą podobnych słów • zapoznaje się z tekstem oraz hasłami ze słownika poprawnej polszczyzny i komentarzami mówiącymi o błędach, jakie często popełniają osoby posługujące się wskazanymi wyrazami
<p>136. Gdy życie jest wędrówką...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje podróży, o których mówi Ryszard Kapuściński 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cel wędrówek pisarza • wyjaśnia, czym różni się pojęcia: <i>pielgrzym</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, jaką ważną prawdę o ludziach i świecie odkrył autor podczas swoich wędrówek 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między poszczególnymi rodzajami podróży 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, co to znaczy być <i>wykorzenionym człowiekiem</i>, podając przykłady postaci z literatury lub filmu

		<i>podróżnik, wędrowiec, tulacz</i>	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego reportażysta uważa, że jego sposób na życie jest trudny i odpowiedzialny • redaguje zaproszenie na spotkanie ze znanym podróżnikiem 		
137. Dążyć do celu	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat tego, czy zawód jest tym samym co powołanie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, o co kłóć się bohaterowie powieści • charakteryzuje na podstawie informacji z tekstu Patricję, Jonása i Manuełę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, z czyjej perspektywy narrator opowiada o rozmowie rodziców z córką i uzasadnia swoją odpowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Jonás nie odpowiedział na ostatnie pytania córki i o czym świadczy jego milczenie • przedstawia w formie tabeli argumenty każdej ze stron sporu 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia pomysł nastolatki na życie i określa, czy dziewczynie uda się zrealizować marzenia
138. W świecie YouTube'a	<ul style="list-style-type: none"> • podaje wyjaśnienie pojęć <i>vlog</i> i vlogosfera 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, kim są odbiorcy filmów nagrywanych przez Paulinę Mikułę 	<ul style="list-style-type: none"> • określa główny cel kanału „Mówiąc Inaczej” • wymienia zalety YouTube'a wspomniane przez bohaterkę artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką funkcję pełnią emotikony zamieszczone w tekście • podaje określenie, którym autor artykułu nazywa innych youtuberów 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, jakie korzyści z prowadzenia kanału czerpie Paulina Mikuła • zapisuje słowa należące do rodziny słowotwórczej wyrazu <i>vlog</i>
139. O pomysłach na życie	<ul style="list-style-type: none"> • określa, na czym polega aktywny, a na czym – bierny styl życia 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia pomysły na życie bohaterów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada, co zmotywowało Damiana i Karola do zrobienia pierwszego filmu • opowiada o fascynacjach Jacka 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia projekt „Spod klatki do siatki” • tłumaczy, czym są animacje komputerowe 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje trudności, które musi pokonywać Jacek, działając w Teatrze, Którego Być Nie Powinno • wyjaśnia, w czym realizuje się grupa nsXteam
140. Być albo nie być w internecie	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zachowanie współczesnego człowieka w kontakcie z mediami społecznościowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia swoje zdanie na temat roli mediów społecznościowych w życiu współczesnego człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega – zdaniem Bartosza Kabały – <i>nelinearność internetu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, w jakim celu autor artykułu streszcza utwór Paula Austera • odnajduje w słowniku poprawnej polszczyzny znaczenie czasownika <i>partycypować</i> i zastępuje ten wyraz tak, aby uniknąć 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, pod jakim względem bohater opowiadania przypomina – według Bartosza Kabały – współczesnego użytkownika internetu

				błędy leksykalnego w sformułowaniu z tekstu	
141. Sztuka w internecie czy w realu?	<ul style="list-style-type: none"> wymienia główne zagadnienia, których dotyczy wywiad 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czego dowiadujemy się o artystce i jej pracach na podstawie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak według niego, ludzie powinni zachowywać się podczas zwiedzania galerii i muzeów i jakie zasady umożliwiłyby lepsze poznawanie i głębsze rozumienie dzieł sztuki opowiada, jakie jest nastawienie Jesse Darling do nowych mediów przedstawia, jakie wady i zalety prezentowania i doświadczania sztuki za pośrednictwem internetu wymienia artystka 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, co ma na myśli Jesse Darling, gdy stwierdza: <i>Chcę wzbudzać w ludziach poczucie, że są we własnym ciele obok innych ciał</i> określa, dlaczego tak ważne jest, aby dzieła sztuki były przystępne i w jaki sposób można osiągnąć ten efekt wyjaśnia, jakie związki dostrzega pomiędzy portretami tworzonymi przez malarzy z dawnych epok a współczesnymi <i>selfie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określa, na jakie manipulacje i przypadki fałszowania rzeczywistości w mediach społecznościowych zwraca uwagę Jesse Darling przedstawia swoje spostrzeżenia na temat drogi twórczej artystki – od sztuki cyfrowej, niematerialnej, korzystającej z najnowszych mediów, do przestrzennych dzieł wykonywanych ręcznie i prezentowanych w galerii
142. W zakamarkach podświadomości	<ul style="list-style-type: none"> opisuje rzeczywistość, w jakiej toczy się akcja komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> ustala, kim mogą być postaci ukazane przez Billa Wattersona 	<ul style="list-style-type: none"> określa, co znajduje się w podświadomości Calvina wypowiada się na temat ograniczeń wiekowych, które są wyznaczane dla filmów wyświetlanych w kinach 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jak w opowieści obrazkowej przedstawione jest <i>schodzenie do podświadomości</i> wyjaśnia, w jaki sposób obejrzone historie mogą oddziaływać na człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje dzieło filmowe, które w określony sposób wpłynęło na jego życie bierze aktywny udział w dyskusji o oddziaływaniu filmów na postrzeganie świata oraz na kształtowanie się osobowości młodych ludzi
143. Średnik, dwukropek, myślnik	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia tekst brakującymi przecinkami 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy wypowiedzi, w których poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> ustala, które przecinki powinno się zastąpić średnikami, aby zdania stały się bardziej zrozumiałe 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone z zastosowaniem średnika uzupełnia tekst brakującymi dwukropkami wyjaśnia funkcję myślników w podanych zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> określa, jaki znak, oprócz pytnika, pojawia się w podanym tekście najrzadziej i podaje, jaką funkcję pełni ten znak

				<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia dialog myślnikami 	
<p>144. i 145. Powtórzenie wiadomości z nauki o języku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • powtarza i utrwala wiadomości poznane na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze zasady dotyczące formatowania e-maili 	<ul style="list-style-type: none"> • zredaguje fragmenty bloga oraz wpisu na czacie zgodnie z netykietą • wskazuje wyrazy nacechowane stylistycznie lub ekspresywnie 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca wypowiedzi nacechowane na neutralne • wskazuje kategorię, do której przynależy dane słowo • wskazuje wyraz o ograniczonym zasięgu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy dobrego stylu • podaje eufemizmy, którymi można zastąpić podkreślone sformułowania • przekształca podany tekst, aby słownictwo odpowiadało treści i formie danego komunikatu
<p>146. Najważniejsze wynalazki ludzkości – powtórzenie wiadomości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze wynalazki ludzkości 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje epokowe wydarzenia historii nowożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje na temat paryskiego Muzeum Sztuki i Rzemiosła • wyjaśnia, na czym polega współczesna miniaturyzacja 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze wynalazki ludzkości 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zjawisko miniaturyzacji
<p>147. i 148. Powtórzenie wiadomości literackich</p>		<ul style="list-style-type: none"> • powtarza i utrwala wiadomości poznane na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst o charakterze nieliterackim 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, dbając o poprawność językową